

ЧАА ЭГЕЛЭЭШКИНГЕ ДАЯНГАШ...

Часы хову ажилдарына киржир тракторларның болгаш өске-даа кезде ажил-агый машиналарның септелгенин чогутур өй-шаанда эки шынарлыг чорурлар чугула соруга ам кедээни ажил-ишчилеринин мурунда салынган. СЭКП-нің XXIII съездининге алар болдурган социалист чарышты калбарташ, техниканын септелгенин экижидер дугайында кыгырыг үндүргөн ажил-агый болур «Сельхозтехника» Чадана матчымышчынынын коллектив бо хунерда бедик темпиги аныкдап турар. Матчымышчынынын эргелекчиин Василий Николаевич Ермоленко биле бистин корреспондентине ужурашкан, аңаа дараагында айтырылганын салган.

— Силериниң ажил-агый болза Тываның бүгү механизаторларына кыгырыгын үндүргөш, септеген сөзүңгө эз болур дээш кызымач аныкдап турар болгай. Ынчаарга бо хунерда септелгенин байдалы нандыгыл? Чыл төнүзүңгө чедир 70, а мартың 29-на чедир 142 тракторну септээр дээш хүлээлгенер мүссетинери чугаанок боор аз?

— Бистин механизаторларымыс документин график ёзуулар хунде-ле 1,5 тракторну септеп турар. Тракторларның кезектерин шуштур чугуу херексиде мастерскаяда кылган. Бүгү чехтерин ажилчынары социалист чарышта киржип турар. Чарыштын түнеленин хун-бүрү үндүрүп, тилекчилерин тодаралып, шаңнаары чаңыл болу берген. Республиканын бүгү ажилчы чонунун мурунда берген сөзүвүстү элээр дээш ийи дакыр күженишкени-биле аныкдап турар бис. Амгы үеге чедир 40 тракторну септеп үндүрүсү. Чаа чылга чедир 60 «ДТ-54» тракторну септеп планын тургаш, ону 70 кылдыр күсүдери дэвинис бүгүдөгө бидингир. Ынчалза-даа бодурустун санап турарымыс ёзуулар алгыра, плашынстың кырынга немей чугула 5 тракторну септеп үндүрүргөш бис. Ындыг болганда, хүлээлге күсүткенимбс шыккалы?

Бистин коллективисти ол аажок дүвүрткен. Комсомолчулар ынчан эгелекчи санады үндүргөш, септелгенин ажил соон-ла уламчыларын шийтирдеп алгандар. Ол ажилды комсомол организациязынын секретары, электросварщик Артур Баамроол баштап турган.

Бистин комсомолчуларымыс шынап-ла кала-даа муракчы кижилер чүве. Ажил төнгөн соонда, мастерская колдуунда куруг арттар, ажилчылар чанып чоруттарлар. Ынчалза-даа комсомолчуларын каткы-хөгүтү чугаады, ол-бо кезекти эткен, аптаан даажы динчалып келер. Сес кижини аразында электрик, моторист, электросварщик дээш аны-бүрү мергежилдиг эштер бар. Баштай олар тракторну адыртат, оон кезектер аайы-биле бодулажип алгандар. Ондар Бистан-оол, Петр Тетинин, Александр Соломатов, Петр Байыроол, Монгуш Давов дээш шыккаш комсомолчулар кезектерин шынарлыг болгаш шалышкын кылдыр талаа-биле үдүлгенин көргүскен. Беш хонгайла, бир трактор септеттинген. Комсомолчуларын ол эгелекчиин ажилчинин комитетинин даргазы Александр Владимирович Тенников, конструктор Виктор Григорьевич Вологин деген, бодунар дузасы көргүскенер. Өске ажилчылар база-ла комсомолчуларын элдерген. Оларның үдүлгери-биле чаа ыдыг бөлүктөр тургустунуп эгелеп. Ажылдан дашкара немелде трактор септеткери коммунистер база шийтирлээнер.

— Септелгедө нандыг чаа чүүлдерин аныкдап турар силер?

— Техниканын септелгенин сөөлү үдө элээр чавытылганын кылган бис. Тракторнун кезектерин чавар черде техниктиг кориналарын аныкдап эгеледиз. Оон-биле кады автомобиль шийдедикчилерин септеткери херексээр астакадан база тургустувус. Долганып чорутур кезектерин хонгоп аде кылдыр аргалыг бодуурус. Ол чорук хонголар станокту тургустууларымыс тунелениде чедип адынган. Ындыг чавытылгалар техника септелгенин темпигин дүрдөткен. Ам ийи хонгайла, мастерскаяның эжинден 3 трактор үнүп турар апарган.

— Муракчыларның одуруунда кымнары кирип болуру, олар өскө өөрүңгө канчаар дузалап, чаа херекче эдиртип турарың?

— Бодунга онааш-

кан ажилын чедир кылдыр дээш, дура дүшөс, амын бөсүн бодулас муракчы кижилер бисте хай. Септекти бүрү-үчү кылдыр ажилын баш удур-ла тудуулар берип турар бис. Тракторларның кезектерин аныкдап чааар ажилда Николай Монгуш, одала аппаратуразынын септелгенинде Михаил Сундуй, шийдедикчилер септелгенинде Куулар Мөчкөпч болгаш өске-даа кол кезектер эдилгенинде Сарыглар Попушк, Ооржак Би-че-оол, Кузугет Эдер-оол олар хамаарышкан ажилын ак септидиг кызымак кылып, хун нормазын ажы күсүдөп туралар.

— Септелгенин графикин күсүдери дээш нандыг хемчеглер ап турар силер?

— Амгы бо хунерда графикти долзуу-биле күсүдөп шыдааин турарымыс бидингир. Ынчалза-даа ол айтырыгын чедиптиреш шийтирдеп болур арга бисте бар. Мастерскаяда ам дүңкү аагач ажилдап болган. Бо чылын шак ыдыг четес-тер шуут чайлаттынган. Ам бистин ажилчыларымыс моторну септээр, оон күжүн, кывар чүүл чарыгдарын хынап көрүп турар. Оон-биле кады белең болган техниканын ажилдарын бүгү тала-биле хынап тусай черин база тургустуу бис.

— Техника септелгенин чарыштың эртен чыл-биле дензэргө нандыгыл?

— Шынар талаа-биле байдал бисте сөөлү үдө экижон деп чугаалап болур. Чижээлде алгыра, эртен чылын септелгедө үнүп тракторнун моторунда үс туктуп, оон үр ажилдааин үдүлүп турган болгай. Бо чылын шак ыдыг четес-тер шуут чайлаттынган. Ам бистин ажилчыларымыс моторну септээр, оон күжүн, кывар чүүл чарыгдарын хынап көрүп турар. Оон-биле кады белең болган техниканын ажилдарын бүгү тала-биле хынап тусай черин база тургустуу бис.

Мастерская механизатор кадрлар-биле кайы кире долу хандырттынган болур, септелгенин шынары, темпигин оон үлүзү-биле хамааржып болгай. Бистин коллектив техника септелгенин септедилер чедиптиреш болган. «Чыраа-Бажы» совхоз механизаторлар чорутуп бээрин 15 хонук озадаткан, а СЭКП-нің XXIII съездин аттыг колхоз септелгеге аныкдап апарган. Оон кол-ла чылдаагы септедилер чедиптиреш болган. «Чыраа-Бажы» совхоз механизаторлар чорутуп бээрин 15 хонук озадаткан, а СЭКП-нің XXIII съездин аттыг колхоз септелгеге аныкдап апарган. Оон кол-ла чылдаагы септедилер чедиптиреш болган. «Чыраа-Бажы» совхоз механизаторлар чорутуп бээрин 15 хонук озадаткан, а СЭКП-нің XXIII съездин аттыг колхоз септелгеге аныкдап апарган.

Бистин мурунуста салынган чугула соругаларын бирээш болза, СЭКП-нің XXIII съездининге күш-ажылы чедиптиреш ужуражыры болур. Съездинин амыттынар хүнү белектиг уткуур ужурагы бис.

Хүлээлгени күсүдөп турарын чугаалажыыл

СЭКП-нің XXIII съездинин аттыг колхозтун механизаторларын ортуунда калбарган чарыштын мурунуку Монгуш Монгуш Дондук биле Ондар Коңзаң элээр. Оларның септеген кезектери шынарлыг. Чурумта: (солгай таладан оң талаже) М. Дондук биле О. Коңзаң септелге үегинде.

ЭР ХЕЙЛЕР

Эртенги хүнүн чидиг херелдери харлыг дагалар баштарында дээш кээриниң оранчок мурунда-ла, Теве-Хаянын машина-трактор мастерскаязынга ажил хайып эгелеп. Чырык бээр станцинын даажы муракта-на динчалы бээр. Септедилер мастерскаяның өрөөндөргө ажилчынын аайы-биле тус-тузуунда бөлүлгөжип алгаш, хүлээлген херези күсүдөп кирип-терлер. Ол үдө бистин мастерскаяда чедип келер болза, кижини бурзуу биле чаа чой чо ажилдап турар. Ынчалза-даа өөрүңгө дузалажыптар, билдирмес чүвени айтып бериптер үе тыгты бээр чугаажок.

Мен өөрүңгө чаачымын-биле, ажилчынын аайы-даа ыдыг болгай, мастерскаяда чоруп турар

ажылды хынап көр, кижини күжүн таарыштыр аде тургузар дээш, девискээрин долгандыр кылашпап чоруп тур мен. Үе эртежик турган болгаш электри лампаларының сонга өтүр кылаагажы илден көстүп тур. Даштын соок черде беле салган кезде ажил-агый машиналарынын аразында Түлүш Тас хыналда кылып тур.

— Үдө бүтсүн, эргим механизатор! Септеге кайы хире чоруп тур мон? Негеде, хонгул-даа чок боор аде?—деп, оон чугаа эреп айтырдым.

— Бистин звеноун дөрт кижини шалып-ла ажилдап турар улус бо. Үш андазынын дозупулук, дөрт дугарыны дүүн кирдинис. Оовус дөо турары ол. Чамдыкта биске чугула кезектер бээрин саадамы бээр таварыгалар бар-дыр. Ол дугайын силерге чугаалап деп турдуус. Эртенки чедип келгенин харин эки болду—дилер. Кыдыр ужурагы септелгени дугуруп, негеден билди алгаш, мастерскаяже угалтым.

Улуг хаалганын аксында ойган бичин экижик кире бээрге, бистин тракторлар септээр черинис мында чүве. Донгак Чаан-оол баштаан кезек механизаторлар бир «ДТ-54» тракторну чыап алган, оон ишчирбизин көргөн туралар. Анык механизатор Ооржак Очур-оол бир кезекти адыртпаш, ону өрү кодуруп, өөрүңгө көргөкөш, таймырбай-дыр.

— Мону билер болгай силер. Долганып чорупу мындыг кезек электен элөп каарга, ылангыла күсүк, чакы ажилдар үзүнде кайы хире туренич ийик чээ. Ынчаарга техниканын кезек бүрүп эки септеп алыры улуг ужурудузайлы болур болгай.

— Ынчаарга эртен чызын бир үрелип турган калаанын сен эптеп таарыштырган боор сен аз? Ынчалза-даа сээ чүвени кылырын быжырымчылыг кижини болгай сен, ол өске кижинин боор-деп, эки Донгак Чаан-оол баштапкан кады. Ол хөөрежип турган механизаторлар черде эр-кейлер бол-

дур ийи. Чоокка чедир олар 2 тракторну септээр, белекниң шугумунда тургустуулар.

Өске чехтерин кижилери ол эртен база-ла дыка омак-сегрек болгандар. Чүге дээрге, бистин ажилчымыс эки түнелге чедир турар. Бо үеге чедир 6 «ДТ-54», 2 «МТЗ-50» тракторну, 14 андазынын, 16 селканы, 2 лүшүлүктү септээр бис. Ынчалза-даа септелгенин чамдык чүүлдер озадалды бээр таварыгалар чок эвээр. Чижээ, «Сельхозтехника» Чадана катчымышчынын бистин блок халымы, мурунку брут дээш шыккаш артык кезектер-биле чет-че хандырабай келген.

Септелгени бөлүктөр арга-биле кылдыр, аймак бүзүгүр болур дээрин дугурула бадиктап келди. Бистин механизаторларымыстын чамдыкы Хондөргөйдө кээп турар. Ынчаарга чамдык машина чогундан озадалды бээр чамдык эвес. Васильи Вязинин чугула эвес чылдааган тып алган, септекичтерин сөөртүрүп озадалды берилээр. Ынчан баарга, септелгеге үе үнелг дээрин анда чугаалап бээр бис.

Бо айнын төнүзүңгө чедир 3 тракторну бодуус күжүвүс-биле септээр ужурагы бис. Оон-биле чегерелештир чаа чылга чедир 5 селканы, 8 андазынын септээр бис. Монгуш Макар, Ооржак Очур-оол, Донгак Ким-оол дээш шыккаш муракчы кижилер турла, салган соругалыс чедип алыр бис.

Аккумуляторщик Тимофей Чаданкин, токарь Иргит Кошкар-оол болгаш өске-даа хей-хей кижилер техника септелгенин дүрдөлдөп турар. Бүгү негедө дугурулган септеткенин трактор мастерскаядан таакар чылып үнүп келгире, бистин оодаларымыс өөрүңгө аажок болур чүве. Ындыг болууда, Чүге дээрге, кылган ажилды түнелсип көстүп турар-дыр. Келер чылдын бирги кварталында 25 тракторну септээр бис. Ол болза партиянын XXIII съездининг механизаторларын беле болур.

С. ОСИПОВ.

«Тыва» совхозтун машина-трактор мастерскаязынын эргелекчиси.

Чарышка тиилээр бис

Бистин СЭКП-нің XXIII съездинин аттыг колхоз техника септелгенин ийи-иңем черде кылды турар. Суур бажында саржата машиналар бар. Ынчалза-даа хүндүс аңаа кезде ажил-агый машиналарын септеп турар бис. Септелгенин кол мөөңөттиңген чери суур абаанда төп мастерская. Мастерскаянык шилү арар тар. Ону бус-биле ишдер кылдыр бо күжүн аде кылдымыс. Ынчалза-даа ам мында септелгени чымыг черде кылды турар.

Эртен үениң иштинде бистин механизаторларымыс 6 селканы, 1 андазынын септээр. Септээр андазынчыларымыс 14. Ам дээрзинде оларның ээршилдери белектер ап турар бис. Артык кезектерин чедиптиреш турарында, септелге оожумнал турар. Ам кол-ла кылдыр турар ажилчымыс селка септелгесин. Артык селкаларын дозарымыс кырында келдишис. Андазынчыны келер чылдын баштайган айында ыкыама дозар бис.

Оон-биле кады кидээ ажил-агый машиналарын

февраль 23-те шуптузун септеп дозар ужурагы бис. Септелгедө киржип турар кижилериныс четчир. Ондар Коңзаң, Монгуш Самбуу, Сергей Седен-оол шыккаш муракчы кижилер эш-өөрүңгө үдүлгенин көрүзүп келген. Көсүк чедиптиреш чедип алган механизаторларды өмүлдөй ты-выспымаан, аймак шаңнамын бээр дугайында иштинин үндүргөн бис.

Бистин ажил-агый «Большевик» колхоз-биле аразында чарышты. Септелге талаа-биле чарышка ажар бис дээрзинге бүзүрээр элээр. Ажылдың темпиги иштизи-биле эки-даа болза, түнүлдө ам-даа үндүрбэз бис. Ол бистин четес талааыс деп минчир бис. Тракторлар бодуурус чок. Оларны «Сельхозтехника» катчымышчыны септээр. Септелгени дүрдөлдөкөш, партиянын XXIII съездининг чедиптиреш ужуражыры бис.

О. ХУРЕН-ДАШ,

септелге мастерскаязынын эргелекчиси.

БАЖЫН-АЛААН—МЕХАНИЗАТОРЛАР СУУРУ

Бажын-Алаан суурун төп күжүвүсүн өрү бир трактор сууксуу «аргыраалып» чоктап олур. Оон кабинасында мээз анык олурупкан, менче көргөш, каттырып бар чыдыр. Тракторну септелге соонда хынап турары ол. Мен чүкү чүдүр кылдыр таарыштырган тракторнун халелдиргеш, оон соонче чаа ыныл-ла болдум. Мастерская эжинге келгеш, кайымыс-даа тура дүшүвүс.

Улуг үр эвисте-ле, бистин суурунун кудумчуларынга шынактыг адытар чарыштыр, чүкүтү оон биле сөөртүп турган болза, ам чүне-ле болза «трактор, машина черек» дээрзиниң болон дээр, септекти өөрүңгү-дур. Моторларын мында-мында дилдизин даажы кижиниң кичээлгесин хаара тузда бээр. Бистин артылыс чыл санында-ла 10 ажыг кижини кидээ ажил-агыйнын профессионал-техниктиг үчилешчинге өөрдөп чорудуп турар. Ынчаарга

механизаторларын саны өскөн. «Искра» колхозтун чаа мастерскаязында мөөңөттиңген тракторларын болгаш кезде ажил-агый машиналарын 100 ажыг механизатор кадрлар септеп турар. Бир эвес эргежок чугула херексээр четчир чүве болза, техника септелгенин бодуус күжүвүс-биле кылды шыдаар бис. Техниканы эки билер хоочун-даа, анык-даа механизаторлар бисте хай. Кидээ ажил-агый машиналарын мурунку чылдарда марг айга чедир септеп турган болуурус, ам де-кабрыда дозуттар аргалыг апарган бис. Чүге мындыг дээрге, кижилерин ажилга хамаарыгга эскерилген. Оон-биле кады, күш-ажылы организастаанын ба-за эки. Туразы четсе ажилдар, чалгаараа кылашпап чоруп чорук бисте чок болган. Чоокта чаа-ла дүшүшкө чөм дээш ийи шакты чидирер турдуус. Ам чөм-

ни мастерскаяга экеп берип турар апарган үдөш эгелеп шак чидирбес апарган бис. Бо чылын 17 андазынын септээр турган болуурус, ам оларын 9-зун дозупкан бис. Белең болурунун шугумунда 7 селка база турупкан. 4 андазынын чаа чызып алгаш, ээршилдери солуп, бизин салып эгеледиз. Ондар Мадыр-оол, Владимир Куулар, Степан Кара-Сал, Ховалыг Кызыл-оол, Ховалыг Май-оол дээш шыккаш кижилер кылган ажилы-га карак кызыл, шалып эштеринис ол. Олар бир ээршилди ужу-галы, оон орунунг эскенин аптеп кыл, кайы-бир кезекти даргага чедир берип, оон өске кезекти алгаш, турар орунунга кыла калары билдирбес улус. Кезээ кижилер деп чүве оон-на көстү бээр.

Септеге чогур иштинин саны 100. Оон 90-ны септеттене берген Артыкын кыш хонуктан дозар бис. Септелгенин дүргөп чоруп турарымыс эки ажилы-биле чегерелештир, артык кезектерин беришкан база хамааржып турар. Бистин механизаторларымыс Ленин аттыг колхозтун септекичтери-биле социалист чарышты салган. Амгы байдал-биле бодоп көөргө, бисте оларын ажар аргавыс бар-дыр. Чарышка ажары — бистин кол соругалыс-даа сел» чүве. Бажы-талаажылар, ий-мечилер олуттайлар болза, биске алсыканы ол дээрзин сагымдары артык эвес боор.

Ийичиниң лампочкалары бистин суурунусту чырылды турар. Ол болза-ла механизаторларын амыс. Ам бажы бажын буру-зулде анык эскен техника-биле таныш бистин сууруус ирде бө-зин «делем баткан Бажын-Алаан» деминг колхоз төвү болган» деп

мактадып турар болза, ам ону механизаторлар сууру деп дорту-биле чугаалап болур-дур. Техниканы ык билер кижилер хей болганда, септелгенин шынары база эки болур.

С. СЕВЕК-ДОРЖУ,

механизатор.

Бодунун ажилыга мергежилдиг

Михаил Сундуй «Сельхозтехника» Чадана катчымышчынын ында септелге мастерскаязында тракторларын кывар чүүл аппаратынын ажилындан кончур улуг хамаарылгалыг. Ону өйлээрин нарын болгаш берге ажилдарын бирээш. Орта улуг мергежил болган бедик

кывар чүүлү эвээш чарыдап, камныг ажилдары кывар чүүл аппаратынын ажилындан кончур улуг хамаарылгалыг. Ону өйлээрин нарын болгаш берге ажилдарын бирээш. Орта улуг мергежил болган бедик

арга-дуржулга херек. Коммунист Михаил Сундуй септелгед тракторларын кывар чүүл аппаратынын ажилындан кончур улуг хамаарылгалыг. Ону өйлээрин нарын болгаш берге ажилдарын бирээш. Орта улуг мергежил болган бедик

гыда, хей-ниитинин ажилыга ийдекей-лиг киржип, салбырынч партия организациязынын бюрократизм, улусчу контролга дузалаар бөлүктүн даргазы болуп турар.

М. ТАНОВ.

КОММУНИСТЕРНИНГ ҮЛЕГЕРИ-БИЛЕ

Бригадала партия организациязы тургустунга-ла үр эвес үе эртсе-даа, элээр хемчеглер адынган. Ажыл планын ий санында тургузул, аңаа бүтү коммунистерниң активни кижилгезин хаара тузуп, арга-дуржулганы амык-лап, оон күсүлгезин чедип ап турар. Ол шыкка партия кижигуннеринин хамарышкан ажилдарында белек хамарышталганын чаңчыктарар талаа-биле эки эгелекчиин кылган. Оон түнелениде бодурулгенин мүнөпкыч-ларынын саны өскөн. Чижээке коммунистер Куулар Самбуу, Ооржак Дастамбай болгаш өскөлери-таа алап болур.

Партия кижигуннеринин бодуругеге көсүк болдурут чорук өскөлөргө үдөш болур, оларын чаа-чаа ажил-херектерге каттуур үндүргөн. Салбырын 19 колхозтарында ажилдап турар хой-жуларын хей кезин немелде

дензи дээш социалист чарыштын түнеленин үндүргөш, мад-чына бурузун бир тунаада 6,5 тонна чедир немелде дензини чедип алган болгай.

Малангыя Монгуш Очур сентябрь айда 3884 килограмм дензаныг 985 баш шээр малды хүдөп алган, октябрь 15-ке чедир каларган. Оон ниити дензия 45480 килограмм болган азы бүдүн чартык айнын иштинде 6638 кг немелде дензини чедип алган. Ол шыкка Часкы-оол биле Куулар Мартындай олар белек түнелелерди болгулаа.

Салбырын малчынары кыш-тагарын өй-шаанда септеп, мал алаанга төгөр электи баш бурун-гаар белектер, чогур үезинде кышталдарже үндүргенинде база олар-белчинин болгаш калары-газын тын таарыштырышканын, малын дензия кудулааин, ха-рын немешип турар. Совхозтун

кол продукциязынын бодуруктү-лери — малчынарыны күш-ажылы чедиптирешини эки тур-да-ла, эң-не четес чүвени — оларын тусай хеп-биле хандыр-бааны болур.

Бригаданын партия эге органи-зациязы, оон бюрозун салбырда хей-ниити организацияларынын ажилыга боттутузузун чедире-ри — ажилчынын база бир чары-мбас кезээ апарган. Салбырда лекторлар бөлүвүнү, херексээр болгаш клуб советинин ажил-панын бюрога багылап, оларга партияныг үдүрүлганы күштө-лөргөн. Ынчаарга клуб ажилы экижип, ырынын болгаш тапчы-нын бөлүмнери ажилдап эге-лей берген. Боз» интеллектуал-ык активни кижилгези-биле анык өскөгө таарышкан тема-лыг кезектери клубта органи-застан турары — ажил-ишчи

кижидерин бот-илекейин ко-дурүп үндүргөн.

Амгы үдө партия эге органи-зациязы малчынары ортуунга политмассалыг ажилды күштө-лөргөн, СЭКП-нің ам болур XXIII съездининг бедик түнеленин көргүзүп-биле ужуражырыне чонун күжүн угландырып, социалист чарышты улам-на кал-бартаган.

Ынчаарга «Тыва» совхозтун Хондөргей салбырында брига-даны эге организациязы оон бю-розу (секретары эш Кара-Сал Төмүр-Очур) бо чаагай эгелеш-кенин чаңыл болуруп, бодуру-лгенин күш-ажылы чедиптиреш-терин партияныг-политтиг бол-гаш организацияны ажилдар лам-чыштыр быгылап, улам-на эки ажилдары күзөнтү.

Д. ОНДАР.

Чөөн-Хемчик район.

СОЯН ХОРЛУУНУУ ШЫН БОЛГАН

Апрельдин ийги чартымында чүве. Ынчан Эриин районун удурутчу-лары хой сүтү бодуру, май бирини байырдалында күш-ажылы белекти тузуп деп соруга салып алган. колхозтарже партия райкомунун болгаш райкүсөккүнү сургакчыларын аты-карып, организацияны хемчеглерин ал чорудуп тургандар. Тапты-ла ол өйдө «Чаа орук» колхозтун № 3 сүт-баран фермалыга ынчаарга Тестин чөөн эринге чаалап турган бир удурутчу эш-биле кады келди-не. Частын берге байдалы тура-даа, ол ферманын ажилдарыны беш тонна сүтү бодуруш салыкка-нын, оон ынай элээр каш саваларын саржап болгаш сметана-биле дол-дурукан турганын көрүп, бүзүрөөн бис.

— Амгызында сүтү бодуруш-тур бис. Улаас бистин ферма дүжөр болгай. Ындыг шийгирия колхоз баштаар чери хүлээп алган-дыр. Бо-лаармыс, ол черле таарышпас ишт-ир-дир. Эртен чылын ийи дугаар фермалар туздак чок ажилдаан улус

бис. Бети дээр-де 50—60 тонна сүтү колхоз чедир албайн баар бол-дур эвеспе. Мында саанчылар, бызаа ажаакчылары дээш улуг эвес-даа бол, коллектив апарган кижилер бар, оларын ынай-бээр сайгарып, ажилга тургузары база-ла амыр эвес болгай. Таптыг өөренип көргөн болза эки чү-ве — деп, ийек каларчымыс Соян Хор-луу алдан хонуп чугаалап турган.

«Чаа орук» колхоз сүт сазарынын талаа-биле бо чылын планын ооналганын күсүдөп шыдаас хире байдалга таваржы берген. Ноябрь 20-де байдал-биле алгыра, план чүг-де 63,4 хуу күсүткенин, азы 99,6 тонна сүт чыл планын күсүдиринге четпейн турар.

А. Н. Иогит.

Кичи чол бичиниңа-ла таварышпас калың-берге салым-чол бичини Сашаның улуңго ошаншак Беш марлап тургаш оол алазындан чарылаган. Коммунисттик партия, Совет эзаск оскус олдуң алазын чоктаптай, куруениң долу дайымыр-газизга кирип, школага өрөдип эгелээн. Өрөдизиниң айы-биле Кызыл-Мажалык суурун ортукмаш школазынын 6-гы класынга турда, оолга бала бир аар-берге лындадыг келген: оон ылак тараң деми матчы калган болган. Ичине

Ыйла-мыйла тон өагтери дег кызыл, как, ак чырычтар чыккенинен, бажын хананын дургаар, жикти доктаатып алды-даз эагык хей-ле дери-лер. Чугле Совет Эмгекчилерин жый саанын завод-таранын зөөг, харын-лаа аык-дунма социалист-тик чурттардан белин келген анык-буру марказын аппараттар бар. Билбес киши ол бүгү нарын дери-лерин көргөш, оон аай-бажын, канчап билди чоор кылдыр кайтгар. А инженер Александр Каза-заковичте ол бүгү болуучу беш салааы дег тааныш. Ичканмайи канчаар: ол ошү күзөп чо-раан, чүткүп чорамш келди ал шымаан-деп.

О. НАМЧЫЛАН

ЭРГЕЛЕКЧИ БОЛГАШ АКТИВ

М. ОНДАР-ООЛ.

**Солун чүүлдер,
Болушкуннар,
Фактылар**

Найыралдың медалы

Экономиканы өөренип турар

льск хоорайнын № 7 школынын элэи каш д

Кичээлдэр шагда-ла эгелээн, ыпчаарга ол школаны доозар дээрлэрини
лдиришкиннэри кирип үргүлчүлөвишаан.

Ойнап алышкынның көргүзүтлери

касса кассаларындан, магазин-
ен, кинотеатрлардан, аэрипорт
ашы автовокзаллардан сески не-
те унуругеичи материя билет-
сайып ал болур. Ооч тиражи
инимдик декабрь 29-та Москвага

Редактор К. К. КУДАЖИ.

ва АССР-ның Министрлар
8-те үнген № 873 доктаа-
к амытаннарның баш санын
е оларны аннаарын ХОРУГ-

ажыл-агыйнын эргелди
«КАА-ХЕМЕ» «Шендед хуусал
11.15, 1.15, 3.15, «Честен-каттыг аял
3.15, 7.15, 9.15 мастанды
«ЕИССЕ» «Эмбизин чажы
1.30, 4.15 муштукер (1-ги, 2-ги с
рипалар) 3, А. 9 шастанды
«ВОСТОК» «Хоккестер 11, 1
3, «Андарган кур чер» (1-ги, 2-г
сериялар) 7 шастанды.

КАЛИЗИНИН 23-54.

РЕДАКЦИОННЫЙ АДРЕС: Кызыл, Щетинкина — Бравченко кулунмүзү, бажы № 3 ТЕЛЕФОННАР: Редакция
агитация болгаш пропаганда кидистеринин 37-13, кыз ажал-агый кидизи 21-47, үлөтүр
аңымыл кидистеринин 21-27, иштеги информация кидизинин 21-27

23-63, редакторлорнун оралачкыларынын 35-24, 25-38, тарыхый салгалык секретарьянын 23-35, партияжи амытырал кылдызынын 23-54, кылдызынын 22-64, тагаа, ажылыч болгаш кааза корреспондентилер база совет тургузат болгаш 60, булгагаларынын 31-75, корреспондентилер 27-41, Солгун келбейе багсанга 32-75 телефонине колгаар.

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүделинин чанында паразитка эргелелинин типографиязы

TC-00967.